

Madencilikte Kadın

Didem Kurt

Dağıtım Doğrulama Mühendisi

Pointr: The Deep Location Company

Kadın olarak madencilik sektöründe neden hakettiğimiz yeri bulmakta zorlanıyoruz? Neden mücadele etmemiz gerekiyor? Duyarlılığımız ve farkındalığımızı artırmak için neler yapabiliriz?

Yaklaşık 300 bin yıldır var olan modern insan yaşamı zaman zaman anaerkil zaman zaman da ataerkil düzenle devam etmiştir. Ne yazık ki derecesi farklılık gösterse de günümüzde ataerkil düzeni toplumun her kesiminde hissediyoruz. Madencilik gibi fiziksel gücü de gerektiren mesleklerde de cinsiyetçiliği daha derinden hissediyoruz. Madencilik sektöründe çalışan kadınlar olarak cinsiyetçiliğin akademik ve kariyer hayatımızı da etkilemesi tabii ki en çok biz kadınlara zarar veriyor.

İş verenler net bir cinsiyet ayrımı yapamasa da işe alım noktasında kadın çalışanların ofiste çalışmasını istiyor. Birçok firmada da çocuğu olan kadınların sahada çalışması ihtimaller arasında bile yer almıyor. En kötüsü de bu durumun kanıksanmış olmasıdır. Aslında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1995 yılında oluşturduğu 176 sayılı "Maden Ocaklarında Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi"ni Türkiye 2014'te kabul etmiştir. Söz konusu sözleşmede cinsiyet yönünden sınırlandırıcı bir düzenleme bulunmamaktadır. Maalesef ben bu ayrımın olabileceğini kadın olduğum için yeterli alanın açılmamasına iş hayatında şahit oldum ve mesleki ayrımcılığa iş hayatımda maruz kaldım. Çünkü ODTÜ'de, özellikle de arazi derslerimizde cinsiyetçilik mevzubahis bile olmadı, olamazdı. Her

öğrencinin yapması gerekenler vardı ve bu cinsiyete göre değişmezdi. Aslında olması gerekendi. İlk iş seyahatimde yaşadığım ilginç olayı anlatmak isterim: Maden sahalarını denetlemek üzere birkaç kadın meslektaşımın arazi çalışmasına katılmıştım. Madene indiğimizde patlatma yapılacağı ve ben de patlatma tekniklerini öğrenmek için hevesle sorular sormaya başladım. Mavi ve beyaz yaka arkadaşlarla patlatmanın yapılacağı yere gittik. Bir başka erkek meslektaşım (sözüm ona beni koruma içgüdüleriyle) çok samimi olmamasın. Bölge insanı çok alışıkmayabilir ve seni yanlış anlayabilir. Ancak beni korumaya çalışan arkadaşın yaptığı kadını korumak değil, çalışmasını daraltmaktı. Ben meslektaşımın patlatma tekniklerini sorarken ve işimi öğrenmeye çalışırken bu şekilde anlaşılması beni oldukça hayal kırıklığına uğratmıştı. Bir süre hiç konuşamadım. Acaba yanlış anlaşılacak ne yapmış olabilirim diye kendimi sorgulamaya başladım. Bırakın aramada çalışmak, saha denetlemelerinde bile önyargıya maruz kalmak üstelik bu şekilde yadırganmak beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Ne yazık ki özellikle de Türk firmalarda çalışan kadın arkadaşlarım bu ve benzeri durumlarla oldukça sık karşılaşılıyor.

Ancak göz ardı edilemeyecek bir gerçek var ki erkek egemen bir endüstri olan madencilikte görev alan ve kendi alanlarında önemli başarılarla imza etmiş birçok kadın bulunmaktadır. Bu nedenle kadın arkadaşlarımızın ideallerinin peşinden gitmek ve cinsiyetçiliğe maruz kalmamak adına yabancı firmalara yönelmektedir. Yazımın başında sorduğum neden mücadele etmemiz gerektiğinin cevabı da tam da burada yatıyor.

Biz kadınlar olarak akademik ve mesleki alanda yeterli alanı buluncaya dek ısrarcı olmalıyız. Farkındalığımızı artırarak madencilik sektöründe çalışmak isteyen kadın arkadaşlarımıza da el vermeliyiz. Onlara kendilerini rahatça ifade edebilecekleri bir alan yaratma konusunda gerekeni yapmalı ve kadınlar olarak saha çalışmalarında bizi baskılamak isteyen her tutuma ses çıkararak anında müdahale etmeliyiz. Kendilerine alan açılmış olan kadınların başarılarını herkese göstermeliyiz. Bu nedenle kadınların yetenekleri göstermeleri için daha çok fırsat tanındığı, önyargıların kırıldığı, eşitlikçi, cinsiyetsiz bir toplumda yaşamayı temenni ediyorum.

Yazımı tamamlamadan önce bu yazıyı yazmama vesile olan Sayın Yonca Yıldırım Çörtlenlioğlu ve Madencilik Türkiye dergisi çalışanlarına çok teşekkür ederim. ●

Didem Kurt